

Vejledning for lokale varer, frisk frugt og grønt

Formål	<p>Formålet med denne vejledning for frisk frugt og grønt er at sikre gode, sikre og lovlige fødevarer til Coops kunder.</p> <p>Denne vejledning og tilhørende bilag skal ses som et uddrag af gældende lovgivning, hvor vi har udtrukket hovedelementer fra lovgivningen samt tilføjet særlige Coop krav. Særlige Coop krav er markeret med <i>kursiv</i>.</p> <p><u>Coop Danmark understreger dog, at det altid er dit ansvar som leverandør at leve op til gældende lovgivning.</u></p>
Hvad er frisk frugt og grønt?	<p>Frisk frugt og grønt er frugt og grønt i hel tilstand, der hverken er fx skåret, snittet eller frosset.</p> <p><i>Frugt og grønt skal være dyrket frugt og grønt. Det må altså ikke være frugt og grønt, som er samlet i naturen. Coop modtager desuden ikke spirer, spirende frø eller frø til spiring.</i></p>
Kontrol og registrering	
Registrering	<p>Du skal som primærproducent af frugt og grønt være registreret. Primærproduktion dækker dyrkning, høst, pakning, opbevaring m.v. af <u>egne</u> produkter. Du skal registreres hos Styrelsen for Fødevarer, landbrug og fiskeri. Efter registrering modtager du en kvittering, denne skal bruges som dokumentation overfor Coop og/eller den enkelte butik.</p> <p>Hvis primærproduktionen er økologisk, skal dette autoriseres via Landbrugsstyrelsen.</p> <p>Pakning af andres afgrøder kræver almindelig registrering af denne aktivitet, samt evt. økologiregistrering hos Fødevarestyrelsen.</p> <p>Primærproducenter af frugt og grønt inden for EU's handelsnormer (både de særlige og generelle) skal være registreret hos landbrugsstyrelsen. Dette gælder både pakning af egne og andres afgrøder. Hvilke afgrøder kan ses på landbrugsstyrelsens hjemmeside.</p>
Kontrol	<p>Kontrolopgaverne bliver således delt mellem Landbrugsstyrelsen og Fødevarestyrelsen.</p>
Egenkontrol	<p>Du skal som leverandør kunne fremvise et velbeskrevet egenkontrolprogram. Ansvar for at fødevarerne er sikre, ligger altid hos den enkelte fødevarer virksomhed. Egenkontrollen er din egen kontrol af, at din virksomhed og dine varer lever op til dette ansvar.</p>
Risikoanalyse	<p>For at finde ud af hvilken type egenkontrol du skal foretage, skal du først lave en risikoanalyse. Det gælder første gang, du foretager egenkontrol - eller ved ændring i din produktion mm.</p> <p>En risikoanalyse er en gennemgang af sammenhængen mellem; virksomhedens fødevareraktiviteter, risici forbundet med aktiviteterne og styringsmuligheder – dvs. hvad virksomheden kan gøre for at undgå, at kunderne bliver syge.</p>

	Du kan finde hjælp til udarbejdelse af risikoanalyse på Fødevarestyrelsen hjemmeside.
Produktion	<ul style="list-style-type: none"> • Afgrøderne må kun blive vandet med vand fra godkendte drikkevandsforsyninger • Der må ikke bruges husdyrgødning i en periode umiddelbart før høst • Der må ikke være husdyr i direkte eller i umiddelbar tilknytning til dyrkning af salat og krydderurter • Skadedyr som mus og rotter skal bekæmpes effektivt. Fødevarer, som kan være forurenede af skadedyr, skal kasseres • Dyrkningen af frugt og grønt skal være foregået i Danmark
<i>GMO</i>	<i>Frugt og grønt må ikke være gensplejsede</i>
<i>Bestråling</i>	<i>Frugt og grønt må ikke være bestrålede eller indeholde bestrålede råvarer eller ingredienser.</i>
<i>Kvalitetsstyring</i>	<i>Du skal som leverandør følge principperne i GlobalGAP (Global Good Agricultural Practice) Du behøver dog ikke være certificeret, men skal følge principperne.</i>
Kvalitetskrav	<p>Friske frugter og grøntsager skal være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hele • Sunde, altså frie for råd eller ikke forringet således de ikke er egnet til at spise • Rene, altså frie for fremmedlegemer fx støv • Praktisk taget fri for skadegørere som fx insekter • Praktisk taget fri for skader, forårsaget af skadegørere som fx insekter • Frie for fremmede lugte eller smage • Frie for unormal ydre fugtighed • Friske af udseende • Plukket under hygiejniske forhold
Transport	Frugt og grønt skal kunne tåle transport og håndtering, således de når butikkerne i en tilfredsstillende stand.
Modenhed	Produkterne skal være tilstrækkeligt udviklede og modne.
Pesticider	Frugt og grønt er underlagt en maksimalgrænseværdi for restindhold af pesticider. Maksimalgrænseværdier for alle afgrøder og pesticider kan ses i kommissionens MRL-database.

Forurenende stoffer	<p>Frugt og grønt må ikke markedsføres, hvis det indeholder nitrat i en mængde, der overstiger de fastsatte grænseværdier (nævnt nedenstående). Fødevarestyrelsen har fastsatte kriterier for prøveudtagning og analyser af sådanne varer.</p>																		
Nitrat	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Varegruppe</th> <th>Høsttidspunkt</th> <th>Grænseværdi (mg NO₃/kg)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Frisk spinat</td> <td></td> <td>3500</td> </tr> <tr> <td>Frisk salat (væksthussalat)</td> <td>Fra 1/10 – 31/3 Fra 1/4 – 30/9</td> <td>5000 4000</td> </tr> <tr> <td>Frisk salat (frilandssalat)</td> <td>Fra 1/10 – 31/3 Fra 1/4 – 30/9</td> <td>4000 3000</td> </tr> <tr> <td>Iceberg Væksthussalat Frilandssalat</td> <td></td> <td>2500 2000</td> </tr> <tr> <td>Salatsennep (rucola)</td> <td>Fra 1/10 – 31/3 Fra 1/4 – 30/9</td> <td>7000 6000</td> </tr> </tbody> </table>	Varegruppe	Høsttidspunkt	Grænseværdi (mg NO ₃ /kg)	Frisk spinat		3500	Frisk salat (væksthussalat)	Fra 1/10 – 31/3 Fra 1/4 – 30/9	5000 4000	Frisk salat (frilandssalat)	Fra 1/10 – 31/3 Fra 1/4 – 30/9	4000 3000	Iceberg Væksthussalat Frilandssalat		2500 2000	Salatsennep (rucola)	Fra 1/10 – 31/3 Fra 1/4 – 30/9	7000 6000
Varegruppe	Høsttidspunkt	Grænseværdi (mg NO ₃ /kg)																	
Frisk spinat		3500																	
Frisk salat (væksthussalat)	Fra 1/10 – 31/3 Fra 1/4 – 30/9	5000 4000																	
Frisk salat (frilandssalat)	Fra 1/10 – 31/3 Fra 1/4 – 30/9	4000 3000																	
Iceberg Væksthussalat Frilandssalat		2500 2000																	
Salatsennep (rucola)	Fra 1/10 – 31/3 Fra 1/4 – 30/9	7000 6000																	
Emballage <i>PVC</i> <i>Klor</i> <i>Bisphenoler</i>	<p>Emballagen skal beskytte varen og være egnet til kontakt med fødevarer. Emballagen skal desuden beskytte butikken mod forurening fra fx jord. Det vil sige, at den skal overholde krav fastsat i EU og dansk lovgivning. Der henvises til den danske bekendtgørelse BEK nr. 822 af 26/07/2013 og EF 1935/2004. Læs mere om Coops krav til emballage i Bilag 1 Emballage.</p> <p><i>Brug af PVC er ikke tilladt.</i></p> <p><i>Emballagen må ikke være bleget med klor.</i></p> <p><i>Bisphenoler er ikke tilladt i emballagen. Ved fund af Bisphenol A eller Bisphenol S (eller andre skadelige bisphenoler som er beskrevet i EF 2024/3190) ved koncentrationer over 10µg/Kg skal leverandøren foretage undersøgelser for at bestemme kontamineringskilden, og resultater skal være tilgængeligt ved forespørgsel.</i></p>																		
Færdigpakket eller ej?	<p>Færdigpakkeede fødevarer er fødevarer, der er indesluttet i en indpakning, der er bestemt til først at skulle blive brudt af forbrugeren. Dette kan også være et klisterbånd, der samler fx porrer.</p>																		

Kommenterede [LH1]: Jeg tænker ikke, at det er nok at henvise til den danske bekendtgørelse. Man bør som minimum også henvise til 1935/2004.

Eksempler på færdigpakkede fødevarer:

Eksempler på ikke færdigpakkede fødevarer:

Kommenterede [LH2]: Enkeltfilmde varer betragtes også som løssalg, fx agurk eller iceberg. Man kunne evt. også tage et sådan eksempel med.

Mærkning af færdigpakninger

Mærkning skal være let tilgængelig og let læselig. Det betyder, at tegn og bogstaver, svarende til bogstavet 'x' som minimum skal være 1,2 mm. For emballager, hvor den største yderflade har et flademål på under 80 cm², skal skriftstørrelsen ('x') være lig med eller større end 0,9 mm.

Oprindelse

Frugt og grønt skal være dansk og der skal mærkes med "Danmark" (må ikke forkortes), altså landet hvor frugterne og grøntsagerne er dyrket. Desuden skal bynavn, område, landsdel eller lignende fremgå.

Sporing

Frugt og grønt skal være mærket med oplysninger, som gør det muligt at spore partier af frugt og grønt tilbage til producenten. Mærkningen skal bestå af:

- Navn på avler. Kan angives som 'Dyrket af'.
- Navn på pakkeriets og/eller afsenders navn og adresse. Kan angives som 'Pakket af'. Pakkeri, afsender og avler kan være den samme.
- Der er krav om lotmærkning. Lotmærkning har til formål at kunne identificere fødevarerpartier, således at de kan trækkes tilbage, hvis det bliver nødvendigt. Lotmærkning skal være:
 - o Tydelig og let læsbar på emballagen. Det er frivilligt, om der anvendes tal, bogstaver, tegnsætningsymboler eller andre symboler.

Kommenterede [LH3]: Skal det? Er det ikke mærkning med ansvarlig virksomhed?

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kan indledes med bogstavet L. Dette er dog ikke et krav, hvis lotmærkningen tydeligt adskiller sig fra de øvrige mærkningsoplysninger.
Varebetegnelse	Skal angive af frugt og grønt. Fx agurk eller æble.
Sort	<p>Angiv sorten på æbler, pærer og <i>blommer</i>. Det er frivilligt at angive sorten på andre frugter og grøntsager. For nogle frugter og grøntsager er der yderligere krav til mærkning, se feltet 'specifikke handelsnormer' s. 6.</p>
Nettovægt	<p>Færdigpakket frugt og grønt skal mærkes med nettovægt, altså den samlede vægt uden emballage. Indholdet skal opgives i kilo eller gram. Nettovægt skal være opgivet i samme synsfelt som varebetegnelsen.</p> <p>Nettoindholdet skal ikke angives, hvis antal stk. tydeligt kan ses gennem emballagen eller er påført etiketten.</p>
Ingrediensliste	Der kræves ingen ingrediensliste for frisk frugt og grøntsager.
Næringsdeklaration	<p>Frisk frugt og grønt er fritaget for kravet om obligatorisk næringsdeklaration.</p> <p>For nogle frugter og grøntsager er der yderligere krav til mærkning, se feltet 'specifikke handelsnormer' side 6</p>
<p>Mærkning af frugt og grønt i åben emballage som bakke eller kasse</p> <p><i>Oprindelse</i></p>	Til mærkning af ikke færdigpakket frugt og grønt, gælder følgende:

Kommenterede [LH4]: Skal angive arten af frugt og grønt, fx agurk eller æble.

Kommenterede [LH5]: Det gælder også appelsiner, mandariner og vindruer (men jeg tænker, at de sjældent dyrkes i DK), og der er krav om mærkning med handelstype på nogle tomater. Måske man blot kan henvise til de specifikke handelsnormer, og så angive det der.

<p>Sporing</p>	<p><i>Frugt og grønt skal være dansk og der skal mærkes med "Danmark" (må ikke forkortes), altså landet hvor frugterne og grøntsagerne er dyrket. Desuden skal bynavn, område, landsdel eller lignende fremgå.</i></p> <p>Frugt og grønt skal være mærket med oplysninger, som gør det muligt at spore partier af frugt og grønt tilbage til producenten.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Der er krav om lotmærkning for færdigpakket frugt og grønt. Lotmærkning har til formål at kunne identificere fødevarerpartier, således at de kan trækkes tilbage, hvis det bliver nødvendigt. <p>Lotmærkning skal være:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Klart synlig o Tydelig og let læsbar på emballagen. Det er frivilligt, om der anvendes tal, bogstaver, tegnsætningsymboler eller andre symboler. o Skal indledes med bogstavet L. Dette er dog ikke et krav, hvis lotmærkningen tydeligt adskiller sig fra de øvrige mærkningsoplysninger. <p>For nogle frugter og grøntsagerer der yderligere krav til mærkning, se feltet 'Specifikke handelsnormer' s. 6.</p> <p>Det er tilstrækkeligt, at sporingsoplysningerne findes på engrosemballagen.</p> <p>Oplysningerne om pakkeri/afsender skal mærkes på emballagen hvis frugt og grønt er i åben emballagekan.</p> <p>Oplysningerne skal bestå af:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Navn på pakkeriets og/eller afsenders navn og adresse. Kan angives som 'Pakket af'. Pakkeri, afsender og avler kan være den samme. 				
<p>Specifikke handelsnormer</p>	<p>For nogle fødevarer er der specifikke handelsnormer.</p> <p>Disse fødevarer er omfattet særlige bestemmelse om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kvalitet, herunder mindstekrav og klassificering (Klasse I, Klasse II, og evt. Klasse ekstra) • Størrelsessortering • Tolerancer • Mærkning <p>Mærkningskravene i de specifikke handelsnormerne omfatter bl.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Navn på pakkevirksomheden eller afsender, evt. i form af en kode • Oprindelsesland, skal være dansk oprindelse, mærkes "Danmark" • Produktets art • Klasse • Størrelsessortering. Gælder for nogle produkter. Se skema nedenfor. • Sort eller handelstype. Gælder for nogle produkter. Se skema nedenfor. <table border="1" data-bbox="272 1675 1027 1749"> <thead> <tr> <th data-bbox="272 1675 371 1749">Art¹</th> <th data-bbox="371 1675 544 1749">Angivelse af klasse</th> <th data-bbox="544 1675 823 1749">For følgende klasser skal der angives sort, handelstype</th> <th data-bbox="823 1675 1027 1749">For følgende klasser skal der angives størrelsessortering</th> </tr> </thead> </table>	Art ¹	Angivelse af klasse	For følgende klasser skal der angives sort, handelstype	For følgende klasser skal der angives størrelsessortering
Art ¹	Angivelse af klasse	For følgende klasser skal der angives sort, handelstype	For følgende klasser skal der angives størrelsessortering		

	Ekstra	I	II	Ekstra	I	II	Ekstra	I	II
Jordbær	x	X	x						
Pærer	x	X	x	Sort	Sort	Sort	X ⁶	X ⁶	x
Sød peber		X	x				x	x	
Salat ²		X	x					x ³	x ³
Tomater/ Tomater i klase	x	X	x	Handels- type ⁴	Handels- Type ⁴	Handels- type ⁴	x ⁵	x ⁵	
Æbler	x	X	x	Sort	Sort	Sort	x ⁶	x ⁶	x

¹ Artsbestemmelsen skal kun angives, hvis produktet ikke er synligt udefra. Gælder dog ikke for 'kirsebærtomater' og 'cocktailtomater'.

² Dækker over hovedsalat samt kruset- og bredbladet endive. Det angives, hvilken art der er tale om, fx icebergssalat.

³ Udtrykt som mindstevægt pr. stk. eller antal hoveder.

⁴ Handelstypen, hvis indholdet ikke er synligt udefra.

⁵ Størrelsesangivelsen gælder ikke for tomater i klase og er valgfri for:

- 'kirsebærtomater' og 'cocktailtomater' med en diameter på under 40mm.
- 'ribbede' tomater af uregelmæssig form.
- Klasse II

⁶ Er æblerne/pærerne lag- eller rækkepakket, kan der i stedet angives stykantal.

Mærkningsoplysningerne skal være på alle former for emballage, så forbrugerne ved, hvad de køber.

Færdigpakninger med blandinger af frugt og grønt
Det er tilladt at sælge færdigpakninger med blandinger af frisk frugt og grønt. Det kan fx være en blanding af forskellige salater, forskellige æbler eller forskellige rodfrugter. Hertil er der følgende krav:

- Blandingen må max veje 10 kg
- Produkterne skal være af samme kvalitet/klasse
- Hvert produkt skal overholde reglerne og mærkes efter handelsnormerne
- Oprindelsesland (*Danmark*) skal opgives

Holdbarhed
Der skal ikke angives holdbarhedsdato på frisk frugt og grønt.

Vildledning
Det er ulovligt at vildlede forbrugeren. Vildledning kan fx være i form af fødevarens art, identitet, egenskaber, virkninger, illustrationer, skrifttypografi, farver, udsagn, mottoer, slogans ect.

Anprisning
Det er ikke tilladt at anprise særlige ernærings- eller sundhedsmæssige egenskaber ved frugt og grønt, som fx fedtfattige, rige på C-vitamin eller lignende.

Nøglehullet
Anpris gerne frugt og grønt med 'Nøglehullet'. Nøglehullet er Fødevareministeriets officielle ernæringsmærke, der skal gøre det nemmere for forbrugerne at finde de sundere fødevarer. Kriterierne for Nøglehullet kan findes via hjemmeside altomkost.dk

Kommenterede [LH6]: Dette er handelstypen og ikke arten. Du kan derfor slette den sidste del.

Kommenterede [LH7]: Gælder ikke for tomater i klase og er valgfri for:
— »kirsebærtomater« og »cocktailtomater« med en diameter på under 40 mm
— »ribbede« tomater af uregelmæssig form og
— klasse II

Kommenterede [LH8]: Forstår ikke dette. Det er jo leverandøren, der skal vurdere, om der skal fastsættes størrelsesortering. Ved både æbler og pærer bør der stå: Er æblerne/pærerne lag- eller rækkepakket, kan der i stedet angives stykantal.

Kommenterede [LH9]: Kunne man ikke bede dem om selv at finde detaljerne i handelsnormerne?

<p>Forbruger-oplysning</p>	<p>Det er frivilligt at opgive yderligere forbrugeroplysninger såsom korrekt opbevaring og en eller flere anvendelses-muligheder.</p> <p>Det er også tilladt at fortælle den gode historie om dit produkt, såsom dyrkningen og produktionen.</p> <p>Det er ikke tilladt at anvende anprisninger, der kan antyde, at produktet har en højere eller bedre kvalitet. Neutrale udtryk, som henviser til smag, konsistent og udseende, må dog gerne anvendes.</p>
<p>Økologisk frugt og grønt</p> <p>Dokumentation for leverancen:</p>	<p>For levering af økologisk frugt og grønt henvises der ydermere til Bilag 3, Økologi.</p> <p>Økologisk frugt og grønt skal som udgangspunkt være færdigpakket, men for lokale varer forekommer disse undtagelser på levering af 'ikke færdig pakket frugt og grønt':</p> <ul style="list-style-type: none"> • Æbler • Pærer • Agurker • Tomater • Majs • Kål • Græskar og squash familien • Kartoffler (uden jord) • Rodfrugter (uden jord) <p>Ovenfor nævnte varer kan altså leveres lokalt og direkte til butik/butikker, som 'ikke færdigpakkede'. Hvis du som leverandør på forhånd – ligesom med de færdigpakkede varer - har dokumenteret overfor butikken at du har et gyldigt økologcertifikat</p> <p>Du skal som leverandør medsende følgende oplysninger for hvert parti du leverer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Navn og adresse på dig som leverandør og sælgeren, hvis sælgeren ikke er den samme som leverandøren - Modtager (den pågældende Coop butik) - Oplysninger der gør det muligt at identificere det modtagne parti, fx lotnummer - Oplysninger om partiet - <u>mængde og præcis varebetegnelse</u>, herunder eventuelle kvalitets- og størrelseskategori - For økologiske varer angivelse af den økologiske status. <i>Coop accepterer ikke delvist økologiske varer</i> - Leveringsdato <p>Hvis partidokumentet ikke er en faktura, skal fakturaen indeholde en entydig henvisning til de relevante partidokumenter, fx følgesedler.</p>

Kommenterede [LH10]: Det er ikke tilladt at anvende anprisninger, der kan antyde, at produktet har en højere eller bedre kvalitet. Neutrale udtryk, som henviser til smag, konsistent og udseende, må dog gerne anvendes.

Februar 26
Version 6.0
Coop Kvalitet

Dokumentet er udarbejdet på baggrund af:

Handelsnormer for frugt og grønt | Forordning 2023/2429 af 17. august 2023

Forordning 1169/2011 af 25. oktober 2011

Fødevarestyrelsens vejledning om mærkning af fødevarer

Forordning 2023/915 af 25. april 2023 om fastsættelse af grænseværdier for forurenende stoffer i fødevarer.

Kommisionens forordning 2023/915 af 25. april 2023

Kommenterede [LH11]: EU-forordning 2023/2429 af 17. august 2023